

Činnosť obyvateľstva po vyhlásení varovných signálov

Ak zaznie siréna - nastáva mimoriadna situácia. Počúvajte signál a zistite pred čím Vás varuje. Platí to pre každého - v práci, v domácnosti, v škole. Deti zostávajú v školách, materských školách, kde bude o nich postarané.

Počúvajte rozhlas, televíziu, miestny rozhlas, a očakávajte doplnkovú slovnú informáciu, ktorá nasleduje bezprostredne po doznení varovného signálu sirén. Dozviete sa informácie o bezprostrednom možnom ohrození. Informujte susedov a starších občanov, prípadne im poskytnite pomoc pri vykonávaní opatrení na ich ochranu. Netelefonujte zbytočne, najmä nevolajte tiesňové volanie. Pripravte a vezmite si so sebou najnutnejšie veci (doklady, cenné veci malých rozmerov, potraviny, vodu, lieky a pod.) Pri úniku nebezpečných látok opúšťajte priestor najkratšou cestou, podľa možností kolmo na smer vetra. Dýchacie cesty si chráňte vreckovkou (uterák, handrička) namočenou vo vode. Pri vykonávaní všetkých činností zachovajte pokoj, rozvahu, nepodliehajte panike a nekonajte chaoticky. Pred odchodom z bytu, domu uzatvorte prívod plynu, vody a elektriny. Uzamknite byt.

Individuálna ochrana

Prostriedky individuálnej ochrany sú prostriedky, ktoré slúžia na ochranu dýchacích ciest a očí osôb proti účinkom rádioaktívnych látok, otravných látok a bojových biologických prostriedkov.

Prostriedky zahrňujú ochranné masky pre dospelé obyvateľstvo a deti vrátane detských ochranných vakov a ochranné rúška, zdravotnícke prostriedky jednotlivca a osobné diagnostické dozimetre.

Prostriedky individuálnej ochrany sa vydávajú bezodplatne všetkým obyvateľom Slovenskej republiky spravidla za vojny a vojnového stavu. Skladujú ich zamestnávateľia, školy, školské zariadenia a pre ostatných obyvateľov v mieste bydliska ich skladujú obce.

V prípade neočakávaného ohrozenia je možné použiť improvizované prostriedky ochrany dýchacích ciest a povrchu tela. Sú to bežne dostupné veci ako šatka, uterák, vreckovka, toaletný papier, čiapka, pláštenka, PE fólie a pod., vhodne usposobené na ochranu.

Ako použiť ochrannú masku

Ochrannú masku prevezmete od zamestnávateľa, v škole alebo z výdajného strediska (o mieste výdajného strediska sa včas dozviete z oznamu uverejneného v miestnych masovokomunikačných prostriedkoch, miestnej tlači, miestnych rádií, miestnej televízie, vývesiek na úradnej tabuli v oznamoch mesta.

Vykonajte kontrolu neporušiteľnosti, vydezinfikujete vnútorné steny lícnice tampónmi s 0,5 %-ným roztokom ajatínu, liehu alebo vo vlažnej vode so saponátom a následne vytriete do sucha, uvoľníte úplne pásky upínacieho ústrojenstva, naskrutkujete na lícnicu filter s uzatvoreným spodným vdychovacím otvorom, ktorý sa otvára až tesne pred jej nasadením, pripravenú masku vložíte do kapsy

Ked' zaznie siréna

Varovanie obyvateľstva patrí medzi úlohy a opatrenia civilnej ochrany, aby obyvateľstvo v ohrozených priestoroch mohlo včas uskutočniť opatrenia na ochranu životov, zdravia a majetku a aby s tým čo najviac znížili následky účinkov mimoriadnych udalostí (živelné pohromy, havárie alebo katastrofy).

Varovanie je vykonávané varovnými signálmi uskutočňovanými prostredníctvom sirén.

Varovné signály sú následne dopĺňané slovnou informáciou prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov (rozhlas, televízia).

Varovanie poskytuje

- ? informácie pre všetky skupiny obyvateľstva,
- ? informácie o ohrození.

Ak zaznie varovný signál

- ? varuje,
- ? oznamuje neočakávanú udalosť,
- ? oznamuje ohrozenie života a majetku obyvateľstva,
- ? podľa tónu signálu a dĺžky jeho trvania zistíte, pred čím vás varuje,
- ? počúvajte následnú hovorenú informáciu vysielanú rozhlasom, televíziou alebo hlásením obecného (mestského) rozhlasu alebo mobilného rozhlasu. Slovná informácia vo vysielaní rozhlasových a televíznych staníc alebo v miestnych informačných prostriedkoch obce obsahuje:
 - a) deň a hodinu vzniku alebo ukončenia ohrozenia,
 - b) údaje o zdroji ohrozenia,
 - c) údaje o druhu ohrozenia,
 - d) údaje o veľkosti ohrozeného obyvateľstva,
 - e) základné pokyny pre obyvateľstvo.

Varovanie obyvateľstva

Varovný signál „VŠEOBECNÉ OHROZENIE“

Varovanie obyvateľstva pri ohrození alebo pri vzniku mimoriadnej udalosti, ako aj pri možnosti rozšírenia následkov mimoriadnej udalosti.

- ? Tón sirén 2 – minútový kolísavý tón sirén

Varovný signál „OHROZENIE VODOU“

Varovanie obyvateľstva pri ohrození ničivými účinkami vody.

- ? Tón sirén 6 – minútový stály tón sirén

Signál „KONIEC OHROZENIA“

Koniec ohrozenia alebo koniec pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti.

- ? Tón sirén 2 – minútový stály tón sirén bez opakovania

Varovné signály VŠEOBECNÉ OHROZENIE, OHROZENIE VODOU a signál KONIEC OHROZENIA sa následne dopĺňajú slovnou informáciou.

Signál VŠEOBECNÉ OHROZENIE sa vyhlasuje aj v prípade možného vzdušného napadnutia územia štátu počas vojnového stavu a počas vojny. Slovná informácia v takomto prípade obsahuje

vymedzenie územia, pre ktoré je ohrozenie vyhlásené a výraz VZDUŠNÝ POPLACH.

POZOR!

Vždy druhý piatok v mesiaci sa o 12.00 hod. preskúšava prevádzkyschopnosť systémov varovania dvojminútovým stálym tónom sirén. O pravidelnom preskúšaní funkčnosti sirén a o ďalších skúškach mimo tohto termínu informujú rozhlas, televízia a tlač!

Varovací systém sa neskúša

- ? v nočných hodinách,
- ? v dňoch pracovného pokoja,
- ? častejšie ako raz mesačne,
- ? spôsobom, pri ktorom by mohla nastať zámena so skutočným varovaním obyvateľstva.

Naučte sa rozlíšiť skúšku od signálu.

Čo robiť, keď zaznie siréna?

Keď zaznie siréna mimo doby preskúšania, je potrebné:

Zavrieť okná a dvere

- ? ak sa nachádzate v domácnosti – zhromaždite celú rodinu a byť neopúšťajte,
- ? nesnažte sa vyzdvihnúť deti zo škôl a predškolských zariadení, bude o ne postarané,
- ? presvedčte sa, či vo vašej blízkosti nie sú starí ľudia, chorí, neschopní pohybu - pomôže im,
- ? postarajte sa o deti bez dozoru!
- ? uhasťte otvorený oheň a iné spaľovacie zariadenia,
- ? postarajte sa o domáce a hospodárske zvieratá,
- ? čakajte doma na ďalšie pokyny.

Ukryť sa

- ? pri pobyte mimo budovu – vyhľadajte čo najrýchlejšie úkryt, prípadne vstúpte do najbližšej budovy,
- ? nevracajte sa domov, zvuk sirény to neprikazuje,
- ? vytvorte izolovaný uzavretý priestor – uzavrite a utesnite okná, dvere a vetráky, odstavte klimatizáciu (netesnosti prelepte páskou, väčšie netesnosti môžete utesniť tkaninami namočenými vo vode s rozpustenými saponátmi). Uzavretím priestoru znížite pravdepodobnosť vlastného ohrozenia,
- ? ak cestujete autom a počujete varovný signál, je potrebné auto zaparkovať a ukryť sa v najbližšej budove.

Ukrytie neuskutočňujeme, keď zaznie varovný signál ohrozenie vodou.

Zapnúť rádio a TV prijímač

- ? sledujte vysielanie rozhlasu a televízie a riadte sa podľa vysielaných pokynov,
- ? telefonujte len v súrnom prípade, nezaťažujte telefónne linky, najmä nevolajte číslo tiesňového volania. Ťažko sa dovoláte a zbytočne tým komplikujete činnosť záchranárov, ktorí telefónnu sieť prednostne potrebujú.

Keď je nariadená evakuácia

- a) uhasťte otvorený oheň a iné spaľovacie zariadenia,

- b) uzatvorte prívod plynu, vody a elektriny,
- c) pripravte si a vezmite so sebou najnutnejšie veci (doklady, cenné veci malých rozmerov, lieky a pod.),
- d) domáce zvieratá (miláčikov) si vezmite so sebou v prenosných schránkach,
- e) domáce zvieratá, ktoré prežijú dlhšiu dobu, nechajte doma a predzásobte ich krmivom a vodou,
- f) uzamknite byt,
- g) presvedčte sa, či vaši susedia vedia o vzniknutej situácii,
- h) v prípade, ak sa vo vašom okolí nachádzajú deti bez dozoru, starí alebo nevládni ľudia – pomôžte im,
- i) dodržujte pokyny osôb a príslušných orgánov, ktoré zabezpečujú evakuáciu. To platí i pri použití vlastných vozidiel.

Pri akejkol'vek činnosti zachovávajte pokoj a rozvahu!

Odpovedzte si:

1. Poznáte vy a vaša rodina varovné signály?
2. Rozlíšite skúšku funkčnosti sirén od signálu?
3. Hovorili ste doma o možnosti varovania v prípade vzniku mimoriadnej udalosti?
4. Zúčastňujete sa s rodinou prípravy obyvateľstva na sebaochranu a vzájomnú pomoc – v obci alebo na pracovisku?
5. Je každý v rodine schopný samostatne vypnúť prívod vody, plynu a elektriky?
6. Poznáte číslo tiesňového volania?
7. Máte v rodine ujasnené, čo si zoberiete v prípade evakuácie?
8. Nacvičovali ste doma, čo by ste robili, keby...?
9. Viete ako a s kým komunikovať, keby ...?

Pamätajte:

Osobnou katastrofou je, keď sám neviete, čo máte robiť pri varovaní a v ohrození!

Miesta kde získate informácie o civilnej ochrane:

- ? na školeniach prípravy obyvateľstva na sebaochranu a vzájomnú pomoc,
- ? u zamestnávateľa,
- ? na mestskom úrade útvar obrany a ochrany
- ? na obvodnom úrade, odbore krízového riadenia,
- ? na krajskom úrade, odbore krízového riadenia, oddelení civilnej ochrany,
- ? na internetovej stránke www.uco.sk

Kolektívna ochrana obyvateľstva

Evakuáciou

Evakuácia sa rozumie odsun ohrozených osôb z určitého územia a vykonáva sa z dôvodu nevyhnutného časového obmedzenia pobytu osôb na ohrozenom území.

Evakuácia sa plánuje a zabezpečuje

- a) krátkodobo s možným návratom osôb do 72 hodín,
- b) dlhodobo s možným návratom osôb po 72 hodinách.

Evakuačná batožina – hmotnosť evakuačnej batožiny nemôže presiahnuť u dospelých osôb 50 kg na jednu osobu, u detí 25 kg na jednu osobu, a mala by obsahovať:

osobné doklady, dôležité dokumenty, cennosti, peniaze,
osobné lieky a nevyhnutné zdravotnícke potreby,
základné potraviny a vodu, čaj na 2 - 3 dni,
predmety dennej potreby a osobnej hygieny,
prikrývku, spací vak, vreckovú lampu,
náhradnú osobnú bielizeň, náhradný odev, obuv, nepremokavý plášť,
ďalšie nevyhnutné osobné veci.

Úkrytím

V odolných úkrytoch.

Plynotesných úkrytoch.

V jednoduchých úkrytoch, ktoré budú budované vo vhodných podzemných alebo nadzemných priestoroch stavieb svojpomocne právnickými a fyzickými osobami po vyhlásení vojny a vojnového stavu. Zoznam odolných a plynotesných úkrytov bude zverejnený v masovo-komunikačných prostriedkoch.

Úkrytová batožina – hmotnosť 10 až 15 kg a mala by obsahovať:

osobné doklady, cennosti malých rozmerov a lieky,
toaletné potreby, bielizeň, náhradné šaty,
vreckovú lampu, prikrývku,
základné potraviny a vodu, čaj.

Do evakuačnej a úkrytovej batožiny je zakázané brať:

zbrane, alkohol, jedlá podliehajúce rýchlemu znehodnoteniu,
zapáchajúce a ľahko zápalné látky, cigarety, ponorné variče,
objemné predmety, kočíky, periny a pod.,
domáce zvieratá, psy, mačky a pod.

Varovanie obyvateľstva

(1) Varovanie obyvateľstva sa vykonáva varovnými signálmi

- "VŠEOBECNÉ OHROZENIE" dvojminútovým kolísavým tónom sirén pri ohrození alebo pri vzniku mimoriadnej udalosti, ako aj pri možnosti rozšírenia následkov mimoriadnej udalosti,
- "OHROZENIE VODOU" šesťminútovým stálym tónom sirén pri ohrození ničivými účinkami vody.

(2) Koniec ohrozenia alebo koniec pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti sa vyhlasuje signálom "KONIEC OHROZENIA" dvojminútovým stálym tónom sirén bez opakovania.

(3) Varovné signály a signál "KONIEC OHROZENIA" sa následne dopĺňajú hovorenou informáciou prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov.

(4) Preskúšanie prevádzkyschopnosti systémov varovania obyvateľstva sa vykonáva dvojminútovým stálym tónom sirén po predchádzajúcom informovaní obyvateľstva o čase skúšky prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov. Koordináciu preskúšavania týchto systémov vykonáva Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (ďalej len "ministerstvo vnútra").

Zákon č. 42/1994 Z.z. v znení neskorších predpisov, § 3a

Varovné signály

Predpokladom pre účinné vykonanie záchranných, lokalizačných a likvidačných prác je včasné varovanie obyvateľstva a vyzrozumenie osôb. Varovanie obyvateľstva sa vykonáva varovnými signálmi.

Varovný signál "VŠEOBECNÉ OHROZENIE" – dvojminútovým kolísavým tónom sirén pri ohrození alebo pri vzniku mimoriadnej udalosti, ako aj pri možnosti rozšírenia následkov mimoriadnej udalosti.

Riadiť sa pokynmi doplnkovej slovnej informácie a v prípade vyhlásenia:

UKRYTIA, vykonať ukrytie:

doma, uzavrieť a utesniť okná, dvere, vetracie otvory, vypnúť vetracie zariadenia a klimatizáciu, prečkať v miestnosti, ktorá nemá okná alebo ich má najmenej (chodby, pivnice, práčovne a pod.) pri úniku Amoniak - NH₃ (čpavok) sa ukryte v podzemných prípadne prízemných miestnostiach budov.

EVAKUÁCIE, zabezpečiť:

prípravu evakuačnej batožiny,
potraviny a zásoby pitnej vody pred možnou kontamináciou uložením do obalov,
pred odchodom uzavrieť hlavný prívod plynu, vody, vypnúť prívod elektrickej energie,
presvedčte sa či vaši susedia vedia o vzniknutej situácii,
dodržiavajte ostatné režimové opatrenia na postihnutom území.

Varovný signál "OHROZENIE VODOU" – šesťminútovým stálym tónom sirén pri ohrození ničivými účinkami vody.

Riadiť sa pokynmi doplnkovej slovnej informácie, v stanovenom čase určeným smerom opustiť zátopové územie, v prípade bezprostredného ohrozenia okamžite uniknúť na vyvýšené miesto mimo dosahu záplavovej vlny.

Varovný signál "KONIEC OHROZENIA" – dvojminútovým stálym tónom sirén bez opakovania.

Návrat k pôvodnému režimu života na postihnutom území podľa pokynov doplnkovej slovnej informácie a ďalších informácií zložiek civilnej ochrany.

Varovné signály a signál "KONIEC OHROZENIA" sa následne dopĺňajú hovorenou informáciou prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov.

Preskúšanie prevádzkyschopnosti systémov varovania obyvateľstva sa vykonáva dvojminútovým stálym tónom sirén (spravidla druhý piatok v mesiaci o 12,00 hod.) po predchádzajúcom informovaní obyvateľstva o čase skúšky prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov.